

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/97/2008

PODSUMOWANIE POŁOWY KADENCJI PREZYDENTA LECHA KACZYŃSKIEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2008

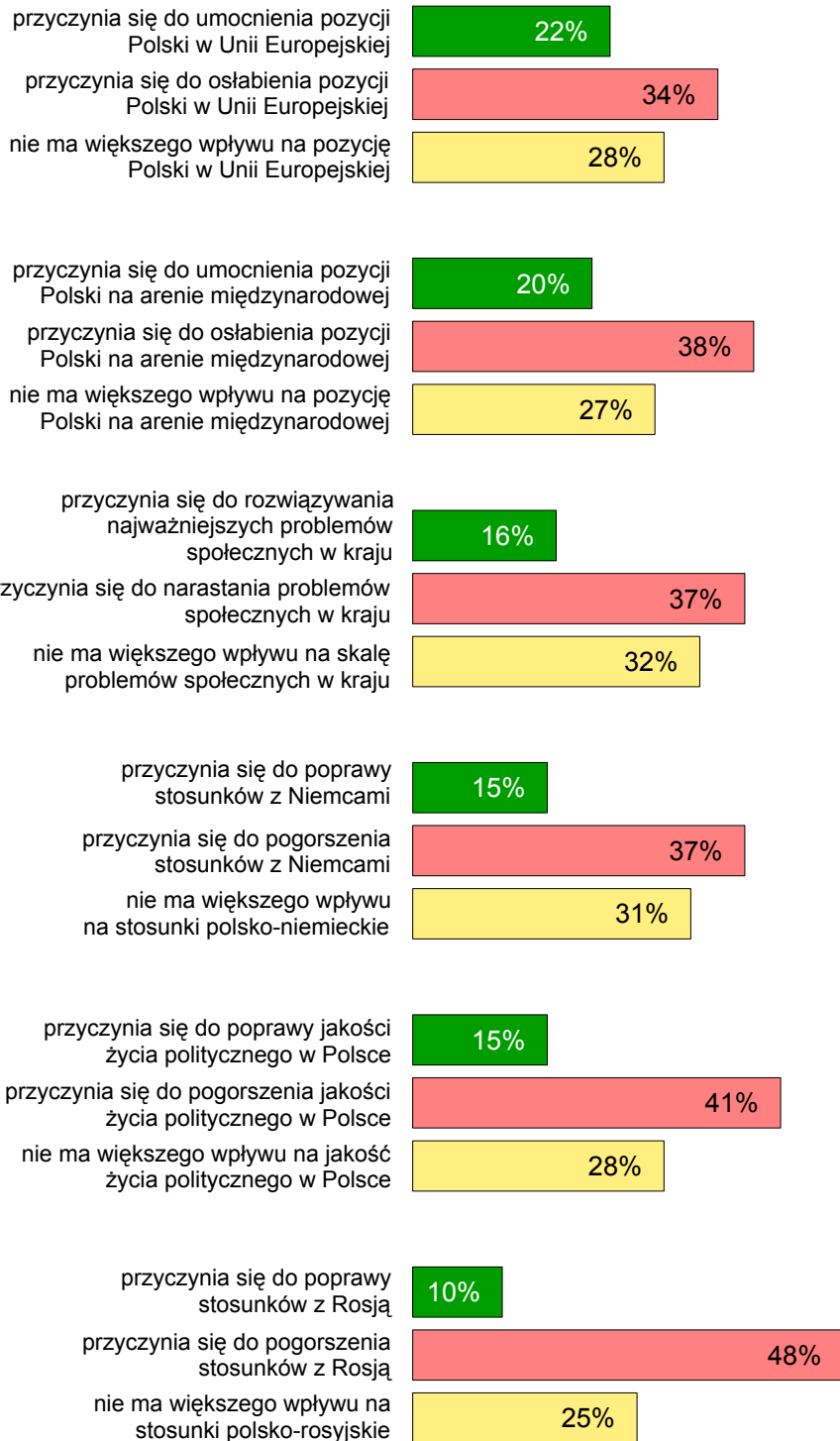
PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

PODSUMOWANIE POŁOWY KADENCJI PREZYDENTA LECHA KACZYŃSKIEGO

CZY, BIORĄC POD UWAGĘ DOTYCHCZASOWĄ DZIAŁALNOŚĆ PREZYDENTA
LECHA KACZYŃSKIEGO, UWAŻA PAN(I), ŻE JEGO PREZYDENTURA:

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Wynik II tury wyborów prezydenckich z października 2005 roku, w której przy frekwencji 50,99% zwyciężył Lech Kaczyński, uzyskując poparcie 8 257 468 obywateli (co stanowiło 54,04% głosów), został przyjęty przez społeczeństwo raczej pozytywnie. Uczucia takie, jak nadzieja, zadowolenie czy radość przeważały nad takimi, jak: obawa, rozczarowanie czy zniechęcenie. Zwycięstwo Lecha Kaczyńskiego pozytywnie przyjęła nieco ponad połowa badanych (51%), a negatywnie – niespełna dwie piąte (37%).

Najczęstszą reakcją Polaków na wybór nowego prezydenta była nadzieja – wyrażała ją ponad jedna trzecia ankietowanych (34%). Więcej niż jedna czwarta (28%) powitała wybór Lecha Kaczyńskiego na najwyższy urząd w państwie z zadowoleniem, a jedna ósma (13%) z radością. Co piąty rodak (20%) poczuł się zawiedziony wynikiem wyborów. Taka sama liczebnie grupa (20%) przywitała zwycięstwo Lecha Kaczyńskiego z obawą, a co jedenasty (9%) scharakteryzował swoją reakcję na ten wybór jako zniechęcenie. Dla stosunkowo dużej części ankietowanych (20%) wynik wyborów okazał się zaskoczeniem¹.

Pierwsze powyborcze opinie na temat nowej prezydentury wskazywały, że na początku Lech Kaczyński cieszył się dużym zaufaniem społecznym. Przewidywania dotyczące jego działalności były nawet bardziej optymistyczne niż w odniesieniu do Aleksandra Kwaśniewskiego u progu jego urzędowania w 1995 roku. Z Lechem Kaczyńskim jako głową państwa Polacy wiąźali spore nadzieje na przyszłość, dotyczyły one przede wszystkim rozwiązania najważniejszych problemów społecznych oraz – w nieco mniejszym stopniu – naprawy jakości życia politycznego w kraju. Podzielone były natomiast opinie co do skutków działalności nowo wybranego prezydenta na arenie międzynarodowej; szczególnie niepokój w tym względzie budziły stosunki polsko-rosyjskie.

Ponad połowa ankietowanych sądziła też wówczas, że Lech Kaczyński sprawując najwyższy urząd w państwie będzie się kierował przede wszystkim dobrem kraju, nie zaś

¹ Zob. komunikat CBOS „Nowa prezydentura, nowe nadzieje”, grudzień 2005.

interesami partii, z której się wywodzi. Respondenci, którzy przewidywali, że po okresie jego prezydentury Polska stanie się krajem, w którym zwykłym obywatelom będzie się żyło lepiej, nieco przeważali nad mającymi przeciwne zdanie na ten temat².

OGÓLNE OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

Pomimo dość dużych nadziei wiązanych z nową prezydenturą w ocenach działań Lecha Kaczyńskiego jako głowy państwa dość szybko pojawiły się opinie krytyczne. Oceny pozytywne przeważały nad negatywnymi jedynie w trzech pierwszych miesiącach urzędowania nowego prezydenta, choć i w tym okresie można już było zaobserwować stopniowy wzrost niezadowolenia Polaków z tej prezydentury (patrz tabela 1).

Podsumowanie pierwszych trzech miesięcy działalności Lecha Kaczyńskiego jako prezydenta przyniosło raczej rozczarowanie niż pozytywne zaskoczenie stylem sprawowania najwyższego urzędu w państwie. W porównaniu z oczekiwaniami i pierwszymi ocenami wizerunek prezydenta istotnie się pogorszył. Zdaniem ponad dwóch piątych ankietowanych Lech Kaczyński w pierwszych miesiącach prezydentury był za mało aktywny zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej, a w wymiarze politycznym wydawał się bardziej politykiem PiS niż bezstronnym arbitrem, wznoszącym się ponad ówczesne podziały i rozumiejącym racje innych. W opinii Polaków Lech Kaczyński przewyższał swego poprzednika przede wszystkim pod względem osobistej uczciwości, a także prospołecznego nastawienia, natomiast we wszystkich pozostałych aspektach poddanych ocenie badanych Aleksander Kwaśniewski był postrzegany lepiej niż obecny prezydent³.

Dalsze miesiące prezydentury Lecha Kaczyńskiego (począwszy od kwietnia 2006 roku) przyniosły już wyraźną przewagę ocen negatywnych nad pozytywnymi. Od września 2006 roku niemal systematycznie, z wyjątkiem grudnia 2006 oraz października i listopada 2007, ponad połowa społeczeństwa odnosiła się krytycznie do tego urzędu. Najgorsze notowania zarejestrowaliśmy w kwietniu 2008 roku, kiedy to aż 60% Polaków oceniło działalność prezydenta negatywnie, a tylko 27% pozytywnie. Dane liczbowe dotyczące ocen działalności prezydenta w poszczególnych miesiącach urzędowania przedstawiono w tabelach 1 i 2 oraz na wykresie 1.

² Tamże.

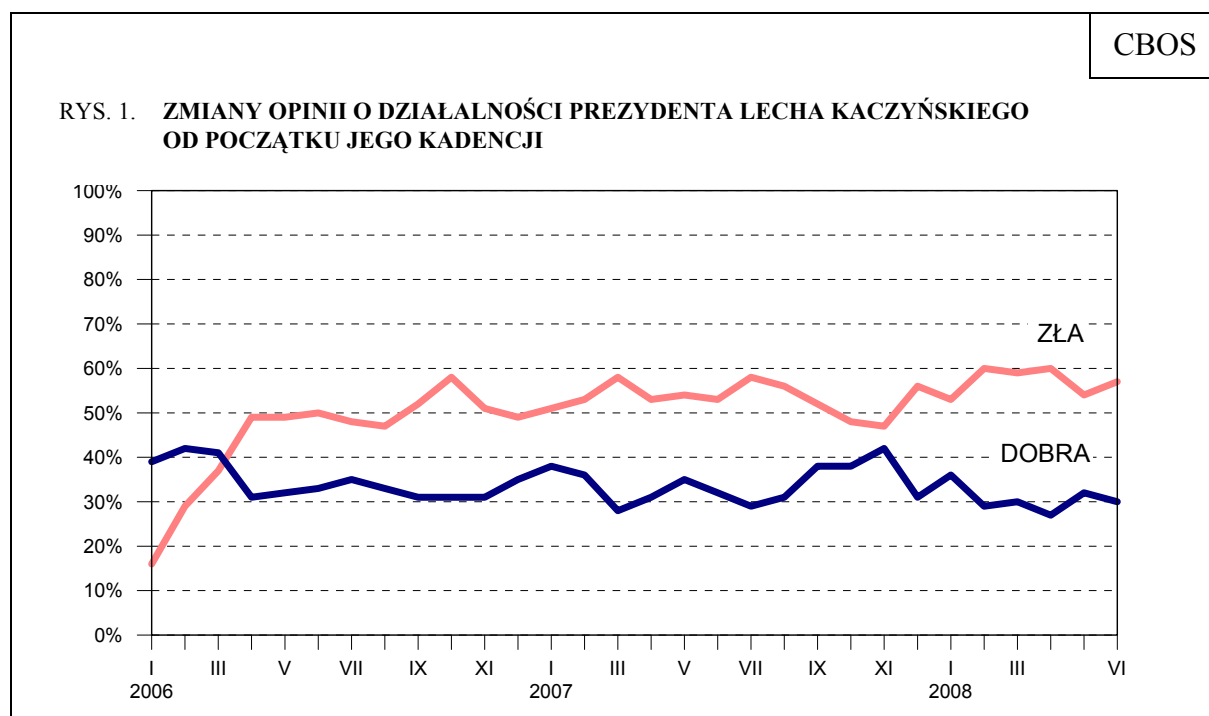
³ Zob. komunikat CBOS „Opinie o pracy prezydenta Lecha Kaczyńskiego”, kwiecień 2006.

Tabela 1

Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2006 w procentach											
Dobrze	39	42	41	31	32	33	35	33	31	31	31	35
Źle	16	29	37	49	49	50	48	47	53	58	52	49
Trudno powiedzieć	45	29	22	20	19	17	17	20	17	12	18	16

Tabela 2

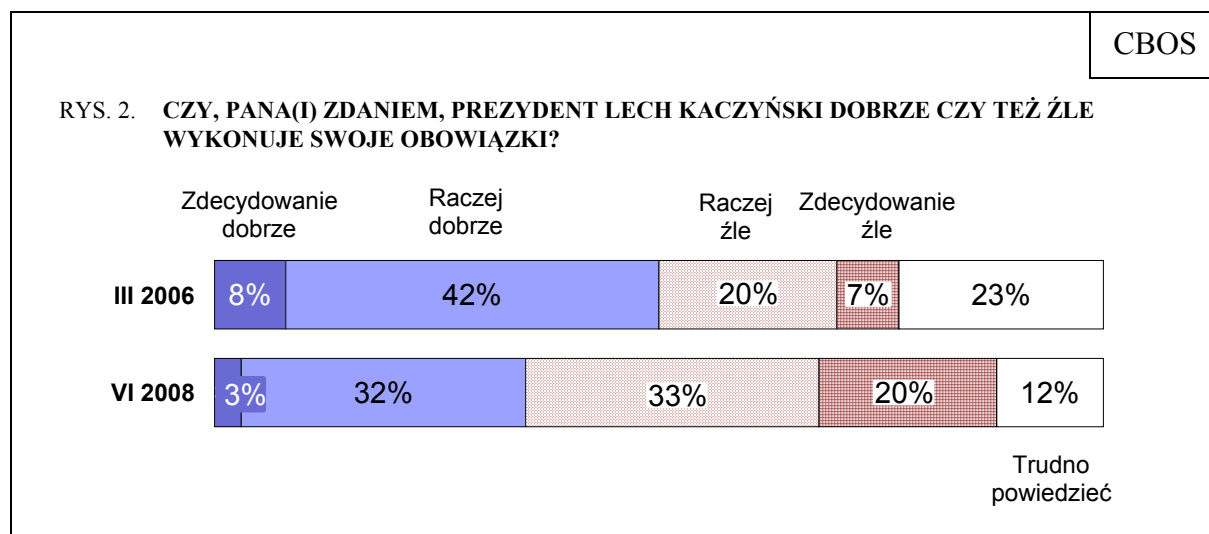
Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego ?	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2007									2008								
w procentach																		
Dobrze	38	36	28	31	35	32	29	31	38	38	42	31	36	29	30	27	32	30
Źle	51	53	58	53	54	53	58	56	52	48	47	56	53	60	59	60	54	57
Trudno powiedzieć	11	11	14	15	12	15	13	13	10	14	11	13	11	11	11	13	14	13

Obecnie⁴ – po upływie połowy kadencji prezydenta Lecha Kaczyńskiego – tylko 35% badanych (o 15 punktów mniej niż trzy miesiące po zaprzysiężeniu) twierdzi, że dobrze wypełnia on obowiązki głowy państwa, natomiast 53% (wzrost aż o 26 punktów) wyraża się

⁴ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (217) zrealizowano w dniach 6–9 czerwca 2008 roku na liczącej 1107 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

o jego pracy krytycznie. Od marca 2006 roku prawie o połowę zmniejszyła się (z 23% do 12%) liczba tych, którzy nie mają wyrobionego zdania na ten temat.

Na zróżnicowanie opinii o sposobie sprawowania przez Lecha Kaczyńskiego urzędu prezydenta wpływają przede wszystkim deklarowane przez ankietowanych poglądy polityczne oraz sympatie partyjne, a także zaangażowanie religijne.

Najbardziej negatywnie nastawieni do obecnej prezydentury są badani o lewicowej orientacji politycznej (72% opinii krytycznych), natomiast stosunkowo najbardziej przychylni prezydentowi są respondenci o poglądach prawicowych, których opinie są równo podzielone.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle wykonuje swoje obowiązki?	Poglądy polityczne			
	lewicowe	centrowe	prawicowe	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Dobrze	25	34	47	26
Źle	72	57	47	48
Trudno powiedzieć	3	9	6	26

Jeżeli chodzi o sympatie partyjne, największe zastrzeżenia wobec pracy prezydenta mają zwolennicy SLD oraz PO, natomiast niemal powszechnym uznaniem cieszy się ona w elektoracie PiS. Opinie potencjalnych wyborców PSL są w tym względzie podzielone.

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle wykonuje swoje obowiązki?	Potencjalne elektoraty partii politycznych				
	PiS	PO	PSL*	SLD	Niegłosujący
	w procentach				
Dobrze	89	23	43	18	27
Źle	9	70	49	79	55
Trudno powiedzieć	2	7	8	3	18

* Ze względu na małą liczebność zwolenników tej partii w badanej próbie dane należy traktować ostrożnie

Spośród wyborców Lecha Kaczyńskiego z II tury głosowania blisko dwie trzecie (64%) wyraża zadowolenie z jego działalności jako głowy państwa, jedna czwarta zaś (25%) nie ma powodów do satysfakcji. Zupełnie odwrotnie, co zrozumiałe, przedstawia się sytuacja w elektoracie Donalda Tuska. Niemal trzy czwarte jego wyborców z 2005 roku (73%) wypowiada się negatywnie o pracy urzędującego prezydenta, a tylko niespełna jedna piąta (19%) jest z niej zadowolona. Krytycyzm wobec obecnej prezydentury dominuje również wśród tych, którzy w październiku 2005 roku nie głosowali.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle wykonuje swoje obowiązki?	Głosujący na:		Niebiorący udziału w II turze wyborów prezydenckich
	Lecha Kaczyńskiego	Donalda Tuska	
	w procentach		
Dobrze	64	19	31
Źle	25	73	54
Trudno powiedzieć	11	8	15

Niezadowolenie ze sposobu wywiązywania się prezydenta ze swoich obowiązków istotnie rośnie wraz ze spadkiem częstości udziału respondentów w praktykach religijnych. Dobrze wypowiada się o pracy Lecha Kaczyńskiego ponad połowa osób uczestniczących w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (56%), podczas gdy wśród w ogóle niepraktykujących odsetek ten jest znacznie niższy (19%).

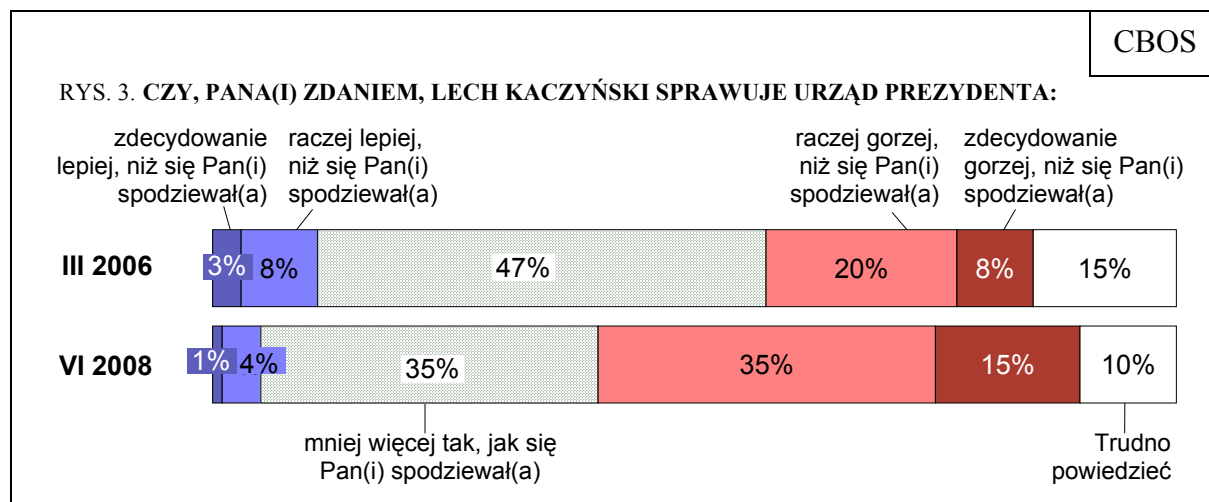
Tabela 6

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle wykonuje swoje obowiązki?	Udział w praktykach religijnych				
	kilka razy w tygodniu	raz w tygodniu	1-2 razy w miesiącu	kilka razy w roku	w ogóle nie uczestniczy
	w procentach				
Dobrze	56	42	30	23	19
Źle	32	48	56	64	67
Trudno powiedzieć	13	10	15	13	14

Nieco bardziej krytycznie niż pozostali o pracy prezydenta wypowiadają się ponadto osoby z wyższym wykształceniem (68%) – zwłaszcza kadra kierownicza i inteligencja (68%) oraz pracujący na własny rachunek (64%), a także respondenci w wieku od 25 do 34 lat (66%), mieszkańcy największych miast (64%) oraz badani uzyskujący relatywnie najwyższe dochody *per capita* (62%).

Stosunkowo najbardziej przychylni prezydentowi i jego działalności oprócz często praktykujących religijnie i deklarujących prawicowe poglądy polityczne są osoby starsze (mające co najmniej 65 lat) oraz robotnicy i renciści (zob. tabele aneksowe).

Na podstawie deklaracji respondentów można stwierdzić, że pierwsza połowa prezydentury Lecha Kaczyńskiego stanowi dla społeczeństwa raczej rozczarowanie niż miłe zaskoczenie. Tylko 5% ogółu badanych przyznaje, że Lech Kaczyński sprawuje swój urząd lepiej, niż oczekiwali, natomiast połowa (50%) czuje się w tym względzie zawiedziona. Jedna trzecia (35%) uważa, że prezydent wykonuje swoje obowiązki mniej więcej tak, jak się spodziewali. Od marca 2006 roku ubyło respondentów pozytywnie zaskoczonych sposobem sprawowania urzędu przez Lecha Kaczyńskiego (o 6 punktów), natomiast aż o 22 punkty wzrósł odsetek osób rozczarowanych tą prezydenturą.

SZCZEGÓŁOWE OCENY PREZYDENTURY

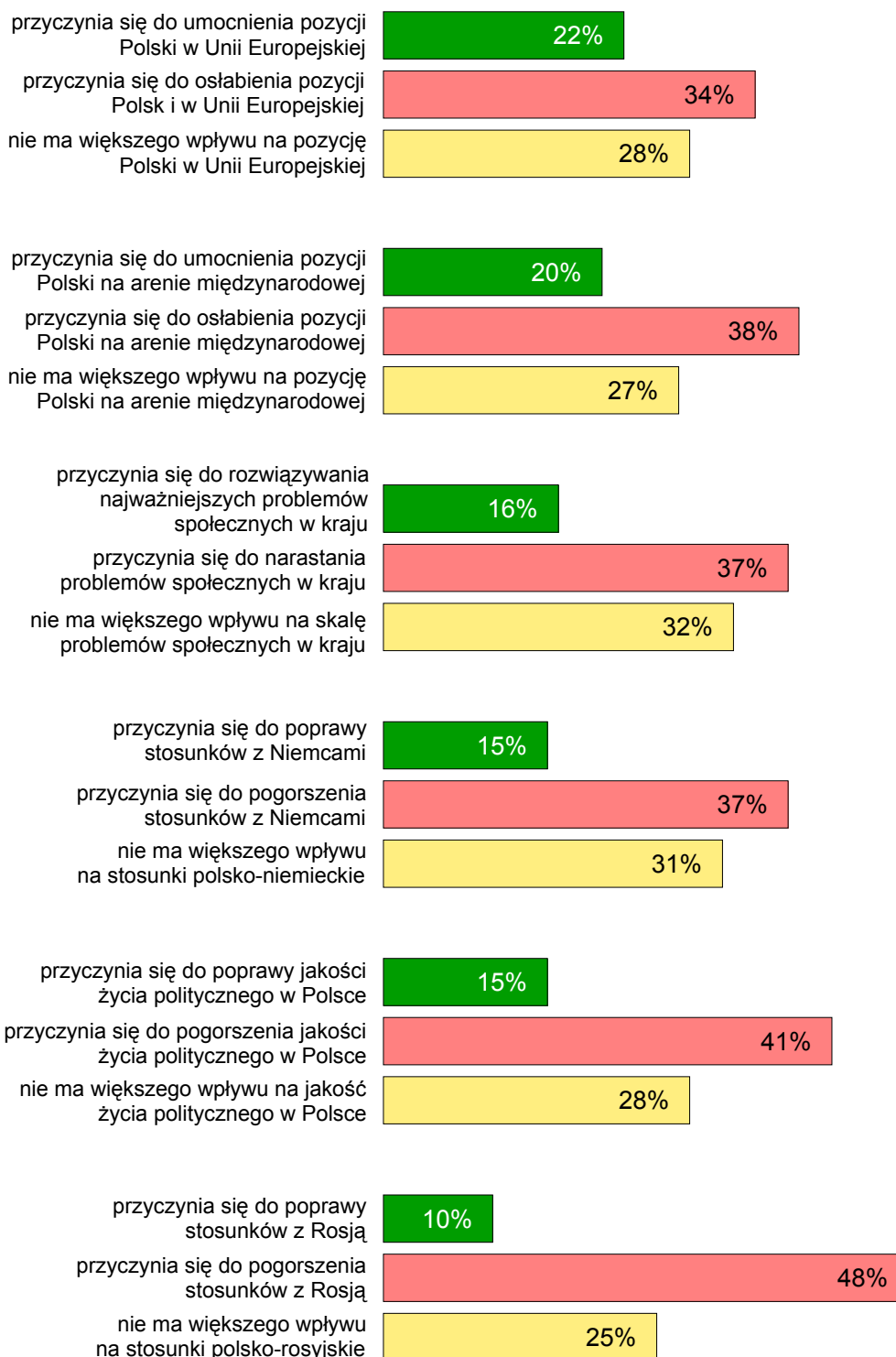
Zarzuty kierowane pod adresem prezydenta dotyczą wszystkich analizowanych sfer jego działalności. Niemal co drugi ankietowany (48%) zarzuca Lechowi Kaczyńskiemu, że jego urzędowanie przyczynia się do niekorzystnych zmian w stosunkach z Rosją, a ponad dwie piąte (41%) uważa, że obecna prezydentura wpływa na pogorszenie jakości życia politycznego w Polsce. Tylko nieznacznie mniej osób wypomina Lechowi Kaczyńskiemu osłabianie pozycji Polski na arenie międzynarodowej (38%), generowanie problemów społecznych w kraju (37%) oraz niekorzystny wpływ na stosunki polsko-niemieckie (37%). Co trzeci Polak (34%) uważa, że prezydent Lech Kaczyński przyczynia się do osłabienia pozycji Polski w Unii Europejskiej.

O tym, że dzięki prezydenturze Lecha Kaczyńskiego Polska zyskała na znaczeniu wśród państw unijnych, przekonanych jest tylko 22% respondentów. Jedynie co piąty (20%) uważa, że obecna prezydentura przyczynia się do umocnienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej, a zaledwie co szósty (16%) jest przeświadczony o skutecznym zaangażowaniu Lecha Kaczyńskiego w rozwiązywanie najważniejszych problemów społecznych w kraju. Jeszcze mniej osób do pozytywów obecnej prezydentury zalicza polepszenie stosunków polsko-niemieckich oraz poprawę jakości życia politycznego w Polsce (po 15%). Natomiast zaledwie co dziesiąty badany (10%) uważa, że Lech Kaczyński przyczynia się do poprawy stosunków z Rosją.

Od 25% do 32% respondentów uważa, że obecny prezydent nie ma większego wpływu na wymienione sprawy (zob. rys. 4).

Porównanie dotychczasowych rezultatów działalności Lecha Kaczyńskiego jako prezydenta z wyrażanymi u progu kadencji oczekiwaniami wobec tej prezydentury pod każdym względem wypada niekorzystnie. Dotychczasowe efekty pracy Lecha Kaczyńskiego bardzo często odbiegają od oczekiwań. Najbardziej widoczne jest to w przypadku rozwiązywania najważniejszych problemów w kraju oraz poprawy jakości życia politycznego w Polsce, a także w kwestii ocieplania stosunków z Niemcami i umacniania pozycji naszego kraju na arenie międzynarodowej.

RYS. 4. CZY, BIORĄC POD UWAGĘ DOTYCHCZASOWĄ DZIAŁALNOŚĆ PREZYDENTA LECHA KACZYŃSKIEGO, UWAŻA PAN(I), ŻE JEGO PREZYDENTURA:

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Tabela 7

Czego oczekuje Pan(i) po prezydenturze Lecha Kaczyńskiego? Czy, Pana(i) zdaniem, prezydentura Lecha Kaczyńskiego:	XI 2005	Czy, biorąc pod uwagę dotychczasową działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego, uważa Pan(i), że jego prezydentura:	VI 2008
– przyczyni się do umocnienia pozycji Polski w Unii Europejskiej	30%	– przyczyni się do umocnienia pozycji Polski w Unii Europejskiej	22%
– przyczyni się do osłabienia pozycji Polski w Unii Europejskiej	18%	– przyczyni się do osłabienia pozycji Polski w Unii Europejskiej	34%
– nie zmieni pozycji Polski w Unii Europejskiej	37%	– nie ma większego wpływu na pozycję Polski w Unii Europejskiej	28%
Trudno powiedzieć	15%	Trudno powiedzieć	16%
– przyczyni się do umocnienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej	31%	– przyczyni się do umocnienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej	20%
– przyczyni się do osłabienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej	19%	– przyczyni się do osłabienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej	38%
– nie zmieni pozycji Polski na arenie międzynarodowej	35%	– nie ma większego wpływu na pozycję Polski na arenie międzynarodowej	27%
Trudno powiedzieć	15%	Trudno powiedzieć	15%
– przyczyni się do rozwiązania najważniejszych problemów społecznych w kraju	43%	– przyczyni się do rozwiązywania najważniejszych problemów społecznych w kraju	16%
– przyczyni się do narastania problemów społecznych w kraju	14%	– przyczyni się do narastania problemów społecznych w kraju	37%
– nie zmieni skali problemów społecznych w kraju	29%	– nie ma większego wpływu na skalę problemów społecznych w kraju	32%
Trudno powiedzieć	14%	Trudno powiedzieć	15%
– przyczyni się do poprawy stosunków z Niemcami	24%	– przyczyni się do poprawy stosunków z Niemcami	15%
– przyczyni się do pogorszenia się stosunków z Niemcami	14%	– przyczyni się do pogorszenia stosunków z Niemcami	37%
– nie zmieni stosunków polsko-niemieckich	42%	– nie ma większego wpływu na stosunki polsko-niemieckie	31%
Trudno powiedzieć	20%	Trudno powiedzieć	17%
– przyczyni się do uzdrowienia życia politycznego w Polsce	38%	– przyczyni się do poprawy jakości życia politycznego w Polsce	15%
– przyczyni się do pogorszenia życia politycznego w Polsce	17%	– przyczyni się do pogorszenia jakości życia politycznego w Polsce	41%
– nie zmieni życia politycznego w Polsce	29%	– nie ma większego wpływu na jakość życia politycznego w Polsce	28%
Trudno powiedzieć	16%	Trudno powiedzieć	16%
– przyczyni się do poprawy stosunków z Rosją	21%	– przyczyni się do poprawy stosunków z Rosją	10%
– przyczyni się do pogorszenia się stosunków z Rosją	32%	– przyczyni się do pogorszenia stosunków z Rosją	48%
– nie zmieni stosunków polsko-rosyjskich	29%	– nie ma większego wpływu na stosunki polsko-rosyjskie	25%
Trudno powiedzieć	18%	Trudno powiedzieć	17%

W listopadzie 2005 roku 43% Polaków miało nadzieję, że prezydentura Lecha Kaczyńskiego przyczyni się do rozwiązania najważniejszych problemów społecznych w kraju, obecnie zaś jedynie co szósty (16%) uważa, że cel ten został osiągnięty. Blisko dwie piąte (38%) oczekiwało, że Lech Kaczyński jako prezydent wpłynie na uzdrowienie życia politycznego w Polsce, obecnie zaś tylko 15% sądzi, że można to zaliczyć do plusów tej prezydentury.

W polityce zagranicznej większość ankietowanych oczekiwała od Lecha Kaczyńskiego przynajmniej utrzymania *status quo*, tymczasem obecnie dominują ci, którzy zarzucają prezydentowi osłabienie pozycji Polski na arenie europejskiej i światowej, a także pogorszenie stosunków z Niemcami i, tym bardziej, z Rosją.

Najbardziej krytycznie o konkretnych rezultatach dotychczasowej prezydentury wypowiadają się osoby o lewicowych poglądach politycznych, nieco bardziej przychylni są ci, którzy swoje przekonania określają jako centrowe, a stosunkowo najmniej zastrzeżeń mają respondenci o orientacji prawicowej, jednak również wśród nich we wszystkich kwestiach – poza umacnianiem pozycji Polski w Unii Europejskiej – dominuje krytycyzm. Szczegółowe rozkłady ocen według deklarowanych poglądów politycznych prezentuje tabela 8.

Wśród wyborców Lecha Kaczyńskiego z 2005 roku pozytywne oceny prezydentury dominują w takich aspektach, jak umacnianie pozycji Polski w Europie i na świecie oraz – nieznacznie – w kwestii rozwiązywania najważniejszych problemów społecznych w kraju. Natomiast w ocenie zaangażowania prezydenta na rzecz poprawy jakości życia politycznego w Polsce oraz polepszenia stosunków polsko-niemieckich i polsko-rosyjskich elektorat urzędującego prezydenta najczęściej wskazuje na brak istotnego wpływu.

Wśród niegłosujących w II turze wyborów prezydenckich oraz, tym bardziej, wśród wyborców Donalda Tuska przeważa krytycyzm w ocenie wszystkich omawianych aspektów obecnej prezydentury, szczególnie zaś w takich kwestiach, jak stosunki Polski z Rosją oraz dbanie o jakość życia politycznego w kraju (patrz tabela 9).

Tabela 8

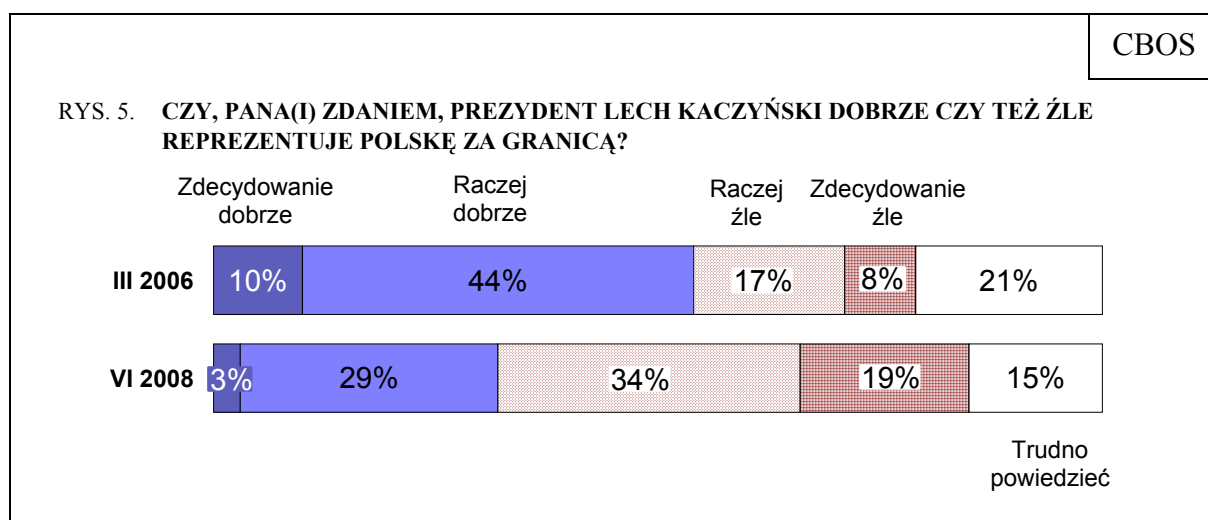
Czy, biorąc pod uwagę dotychczasową działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego, uważa Pan(i), że jego prezydentura:	Deklarowane poglądy polityczne			
	lewicowe	centrowe	prawicowe	Trudno powiedzieć
	w procentach osób o danych poglądach			
– przyczynia się do umocnienia pozycji Polski w Unii Europejskiej	14	19	34	15
– przyczynia się do osłabienia pozycji Polski w Unii Europejskiej	56	37	31	24
– nie ma większego wpływu na pozycję Polski w Unii Europejskiej	26	33	29	23
Trudno powiedzieć	4	10	6	38
– przyczynia się do umocnienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej	13	14	32	13
– przyczynia się do osłabienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej	62	41	34	29
– nie ma większego wpływu na pozycję Polski na arenie międzynarodowej	21	37	28	20
Trudno powiedzieć	4	8	6	37
– przyczynia się do rozwiązywania najważniejszych problemów społecznych w kraju	6	14	25	12
– przyczynia się do narastania problemów społecznych w kraju	54	43	35	23
– nie ma większego wpływu na skalę problemów społecznych w kraju	34	36	34	25
Trudno powiedzieć	6	7	7	39
– przyczynia się do poprawy stosunków z Niemcami	8	13	21	12
– przyczynia się do pogorszenia stosunków z Niemcami	59	39	36	25
– nie ma większego wpływu na stosunki polsko-niemieckie	23	34	36	24
Trudno powiedzieć	10	13	8	39
– przyczynia się do poprawy jakości życia politycznego w Polsce	8	12	20	13
– przyczynia się do pogorszenia jakości życia politycznego w Polsce	57	45	43	28
– nie ma większego wpływu na jakość życia politycznego w Polsce	29	30	32	20
Trudno powiedzieć	6	12	5	39
– przyczynia się do poprawy stosunków z Rosją	4	10	15	7
– przyczynia się do pogorszenia stosunków z Rosją	63	55	46	35
– nie ma większego wpływu na stosunki polsko-rosyjskie	25	26	31	17
Trudno powiedzieć	8	10	8	41

Tabela 9

Czy, biorąc pod uwagę dotychczasową działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego, uważa Pan(i), że jego prezydentura:	Głosujący na:		Niebiorący udziału w II turze wyborów prezydenckich
	Lecha Kaczyńskiego	Donalda Tuska	
	w procentach		
– przyczynia się do umocnienia pozycji Polski w Unii Europejskiej	47	10	16
– przyczynia się do osłabienia pozycji Polski w Unii Europejskiej	13	53	32
– nie ma większego wpływu na pozycję Polski w Unii Europejskiej	27	29	28
Trudno powiedzieć	13	8	24
– przyczynia się do umocnienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej	47	7	12
– przyczynia się do osłabienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej	14	58	38
– nie ma większego wpływu na pozycję Polski na arenie międzynarodowej	25	28	28
Trudno powiedzieć	14	7	22
– przyczynia się do rozwiązywania najważniejszych problemów społecznych w kraju	37	6	11
– przyczynia się do narastania problemów społecznych w kraju	16	55	35
– nie ma większego wpływu na skalę problemów społecznych w kraju	35	31	30
Trudno powiedzieć	12	8	24
– przyczynia się do poprawy stosunków z Niemcami	25	8	14
– przyczynia się do pogorszenia stosunków z Niemcami	20	59	30
– nie ma większego wpływu na stosunki polsko-niemieckie	42	24	29
Trudno powiedzieć	13	9	27
– przyczynia się do poprawy jakości życia politycznego w Polsce	30	5	12
– przyczynia się do pogorszenia jakości życia politycznego w Polsce	22	62	37
– nie ma większego wpływu na jakość życia politycznego w Polsce	36	25	25
Trudno powiedzieć	12	8	26
– przyczynia się do poprawy stosunków z Rosją	20	5	8
– przyczynia się do pogorszenia stosunków z Rosją	29	68	43
– nie ma większego wpływu na stosunki polsko-rosyjskie	36	18	24
Trudno powiedzieć	15	9	25

REPREZENTOWANIE POLSKI NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

Tylko jedna trzecia Polaków (32%) uważa, że prezydent Lech Kaczyński dobrze reprezentuje nasz kraj na arenie międzynarodowej, natomiast ponad połowa (53%) ma zastrzeżenia do prowadzonej przez niego polityki zagranicznej. W ciągu ostatnich dwóch lat odsetek osób zadowolonych z aktywności prezydenta poza granicami kraju zmalał o 22 punkty, liczba niezadowolonych zaś dwukrotnie wzrosła (z 25% do 53%).

Zastrzeżenia co do reprezentowania Polski za granicą przez Lecha Kaczyńskiego mają przede wszystkim potencjalni wyborcy SLD (79%), tylko nieco mniej pobłażliwi w tym względzie są sympatycy PO (69% opinii krytycznych) i PSL (66%). Sposób realizowania przez prezydenta polityki zagranicznej odpowiada większości elektoratu PiS (83% ocen pozytywnych), tylko co dziewiąty z tej grupy (11%) ma do niego zastrzeżenia.

Tabela 10

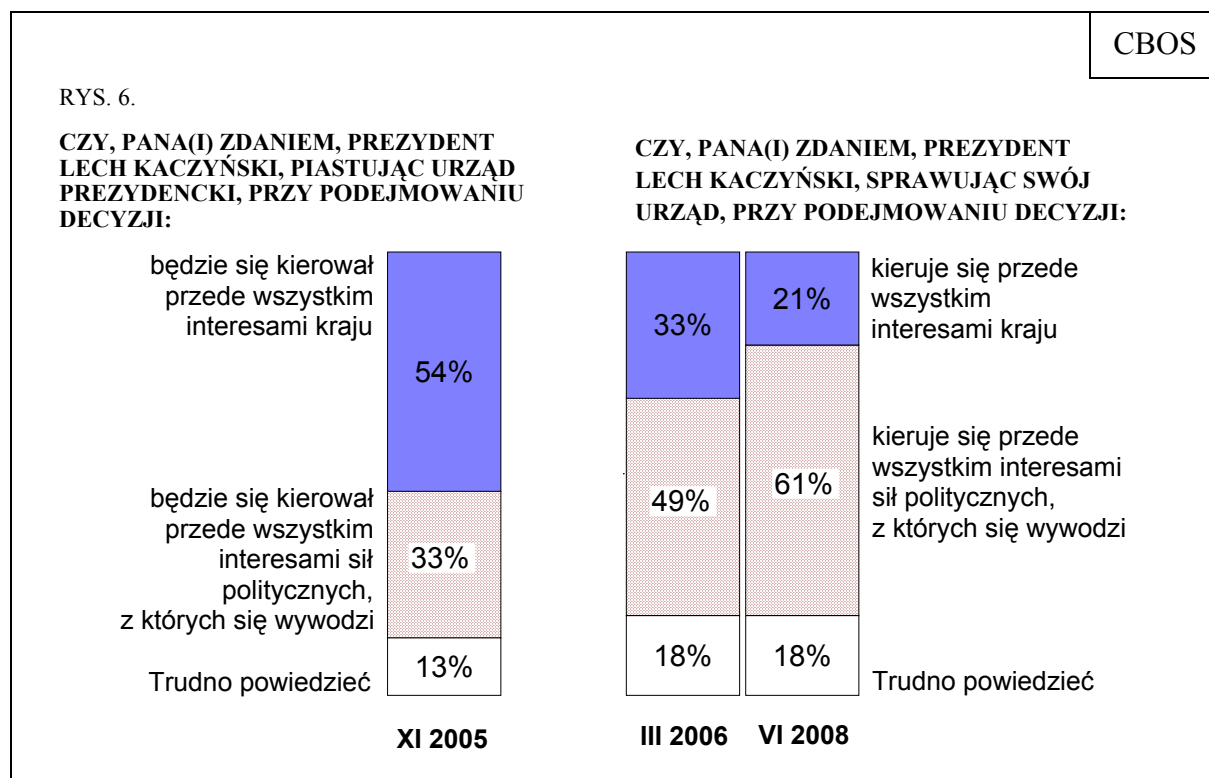
Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle reprezentuje Polskę za granicą?	Potencjalne elektoraty partii politycznych				
	PiS	PO	PSL*	SLD	Niegłosujący
	w procentach				
Dobrze	83	22	28	18	26
Źle	11	69	66	79	53
Trudno powiedzieć	6	9	6	3	21

* Ze względu na małą liczebność zwolenników tej partii w badanej próbie dane należy traktować ostrożnie

NIEZALEŻNOŚĆ CZY UPARTYJNIENIE?

Od początku prezydentury Lecha Kaczyńskiego, mimo iż wcześniej oczekiwano, że piastując swój urząd, przy podejmowaniu decyzji będzie się kierował przede wszystkim interesami kraju, co najmniej połowa ankietowanych zarzuca mu brak obiektywizmu i kierowanie się w pierwszej kolejności interesem sił politycznych, z których się wywodzi.

Od marca 2006 roku odsetek osób dostrzegających obiektywizm i prospołeczne nastawienie prezydenta zmniejszył się o 12 punktów (z 33% do 21%), natomiast o 11 punktów (z 49% do 61%) zwiększyła się liczba badanych krytykujących głowę państwa za upartyjnienie i brak niezależności.

Przekonanie, że decyzje prezydenta podporządkowane są głównie politycznym interesom partii, z której się wywodzi, wyrażają przede wszystkim zwolennicy SLD i PO, a w nieco mniejszym stopniu osoby niezamierzające głosować w ewentualnych wyborach oraz elektorat PSL. Wśród sympatyków PiS przeświadczenie o tym, że prezydent kieruje się interesami sił politycznych, z których się wywodzi, ma jedna czwarta (26%), dwie trzecie zaś (67%) jest zdania, że Lech Kaczyński w swoich decyzjach ma na uwadze przede wszystkim dobro kraju.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński, sprawując swój urząd, przy podejmowaniu decyzji:	Potencjalne elektoraty partii politycznych				
	PiS	PO	PSL*	SLD	Niegłosujący
	w procentach				
– kieruje się przede wszystkim interesami kraju	67	10	30	8	16
– kieruje się przede wszystkim interesami sił politycznych, z których się wywodzi	26	82	59	81	57
Trudno powiedzieć	7	8	11	11	27

* Ze względu na małą liczebność zwolenników tej partii w badanej próbie dane należy traktować ostrożnie

Wśród wyborców Lecha Kaczyńskiego z ostatnich wyborów prezydenckich przekonanie o jego neutralności i obiektywizmie nie jest już tak silne jak w obecnym elektoracie PiS. Wprawdzie prawie połowa (46%) przyznaje, że ich zdaniem prezydent w swoich decyzjach kieruje się dobrem społeczeństwa, jednak blisko dwie piąte (38%) odnosi wrażenie, że ma on na uwadze przede wszystkim interes polityczny PiS. Znacznie rzadziej o prospołecznym nastawieniu prezydenta w trakcie sprawowania urzędu przekonane są osoby niebiorące udziału w II turze wyborów prezydenckich oraz, tym bardziej, te, które uczestnicząc w wyborach oddały głos na Donalda Tuska.

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński, sprawując swój urząd, przy podejmowaniu decyzji:	Głosujący na:		Niebiorący udziału w II turze wyborów prezydenckich
	Lecha Kaczyńskiego	Donalda Tuska	
	w procentach		
– kieruje się przede wszystkim interesami kraju	46	8	14
– kieruje się przede wszystkim interesami sił politycznych, z których się wywodzi	38	81	60
Trudno powiedzieć	16	11	26

Brak obiektywizmu nieco częściej niż pozostali zarzucają Lechowi Kaczyńskiemu badani z wyższym wykształceniem, stosunkowo najwięcej zarabiający – zwłaszcza pracownicy umysłowi niższego i wyższego szczebla oraz przedsiębiorcy, a także mieszkańcy największych miast, respondenci w wieku od 25 do 34 lat oraz – przede wszystkim – osoby raczej niepraktykujące religijnie i deklarujące lewicowe poglądy polityczne (zob. tabele aneksowe).

Notowania prezydenta na półmetku pełnienia przez niego najwyższego urzędu w państwie nie wypadają korzystnie. Tylko nieco ponad jedna trzecia Polaków (35%) jest zadowolona z dotychczasowej pracy Lecha Kaczyńskiego na tym stanowisku, a ponad połowa (53%) wypowiada się o niej krytycznie. Dotychczasowa prezydentura dziesięciokrotnie częściej określana jest w kategoriach rozczarowania niż miłego zaskoczenia. Tylko 5% ogółu badanych przyznaje, że Lech Kaczyński sprawuje swój urząd lepiej, niż oczekiwali, natomiast połowa (50%) czuje się w tym względzie zawiedziona.

Wbrew w większości pozytywnym lub przynajmniej neutralnym oczekiwaniom, obecnie niemal co drugi ankietowany (48%) zarzuca prezydentowi, że jego działalność przyczynia się do niekorzystnych zmian w stosunkach z Rosją, a ponad dwie piąte (41%) uważa, że obecna prezydentura wpływa na pogorszenie jakości życia politycznego w Polsce. Nieznacznie mniej osób wypomina prezydentowi osłabienie pozycji Polski na arenie międzynarodowej (38%), generowanie problemów społecznych w kraju (37%) oraz niekorzystny wpływ na stosunki polsko-niemieckie (37%). Co trzeci Polak (34%) uważa, że prezydent Lech Kaczyński przyczynia się do osłabienia pozycji Polski w Unii Europejskiej.

Od marca 2006 roku do czerwca 2008 roku ponad dwukrotnie (z 25% do 53%) wzrosła liczba badanych, którzy uważają, że Lech Kaczyński jako głowa państwa źle reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej, a z 49% do 61% zwiększyła się grupa osób przekonanych, że przy podejmowaniu decyzji związanych ze sprawowaniem urzędu kieruje się przede wszystkim interesami sił politycznych, z których się wywodzi, nie zaś interesami kraju. Odsetek respondentów dostrzegających obiektywizm i prospołeczne nastawienie prezydenta zmniejszył się w tym czasie o 12 punktów (z 33% do 21%).

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze
czy też źle wykonuje swoje obowiązki?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	53	12	1101
Płeć				
Meżczyźni	36	56	9	523
Kobiety	35	51	15	579
Wiek				
18-24 lata	32	57	10	160
25-34	26	66	8	201
35-44	34	54	11	157
45-54	36	51	13	205
55-64	36	53	11	177
65 lat i więcej	46	38	16	201
Miejsce zamieszkania				
Wieś	35	52	13	411
Miasto do 20 tys.	37	49	13	152
20-100 tys.	42	47	11	214
101-500 tys.	31	56	12	171
501 tys. i więcej mieszk.	28	64	8	154
Wykształcenie				
Podstawowe	35	47	18	290
Zasadnicze zawodowe	37	51	11	285
Średnie	38	53	9	371
Wyższe	25	68	7	155
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	20	68	11	84
Prac.umysł.niż.szczebła	33	59	8	103
Pracownicy fiz.- umysł.	34	61	5	99
Robotnicy wykwalifikowani	43	50	7	115
Robotnicy niewykwalifik.	40	48	12	60
Rolnicy	36	55	9	59
Pracujący na własny rach.	28	64	8	34
Bierni zawodowo				
Renciści	43	41	16	70
Emeryci	40	44	15	255
Uczniowie i studenci	34	55	11	90
Bezrobotni	24	57	19	72
Gospodynie domowe i inni	30	54	16	60
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	37	53	10	160
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	29	64	7	104
sekt. pryw. poza rolnict.	34	59	7	233
prywatnym gosp. rolnym	36	54	11	62
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	28	57	14	54
301-500	37	50	13	108
501-900	50	40	10	190
901-1200	34	60	6	118
Powyżej 1200 zł	31	62	7	161
Ocena własnych war. mater.				
Źle	30	50	20	229
Średnie	39	50	11	465
Dobre	34	58	8	406
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	56	32	13	64
Raz w tygodniu	42	48	10	565
1-2 razy w miesiącu	30	56	15	164
Kilka razy w roku	23	64	13	211
W ogóle nie uczestniczy	19	67	14	97
Poglądy polityczne				
Lewica	25	72	3	126
Centrum	34	57	9	313
Prawica	47	47	6	367
Trudno powiedzieć	26	48	26	296

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, Lech Kaczyński sprawuje urząd prezydenta:
1 - lepiej, niż się Pan(i) spodziewał(a); 2 - mniej więcej tak jak się
Pan(i) spodziewał(a); 3 - gorzej, niż się Pan(i) spodziewał(a)

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	35	50	10	1101
Płeć					
Mężczyźni	5	38	49	8	523
Kobiety	6	32	50	12	579
Wiek					
18-24 lata	4	39	49	8	160
25-34	5	38	49	9	201
35-44	3	41	47	9	157
45-54	5	32	54	10	205
55-64	8	31	54	7	177
65 lat i więcej	8	32	44	16	201
Miejsce zamieszkania					
Wieś	6	35	47	13	411
Miasto do 20 tys.	6	32	54	8	152
20-100 tys.	6	34	50	10	214
101-500 tys.	4	39	47	10	171
501 tys.i więcej mieszk.	6	35	55	4	154
Wykształcenie					
Podstawowe	7	31	45	17	290
Zasadnicze zawodowe	7	31	53	10	285
Średnie	4	38	50	7	371
Wyższe	5	42	51	2	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	7	38	52	2	84
Prac.umysł.niż.szczebla	4	37	56	3	103
Pracownicy fiz.- umysł.	2	39	55	4	99
Robotnicy wykwalifikowani	7	35	48	10	115
Robotnicy niewykwalifik.	7	41	37	16	60
Rolnicy	2	36	58	4	59
Pracujący na własny rach.	7	40	48	6	34
Bierni zawodowo					
Renciści	11	35	39	15	70
Emeryci	8	31	48	12	255
Uczniowie i studenci	2	35	53	10	90
Bezrobotni	0	31	51	18	72
Gospodynie domowe i inni	3	31	47	18	60
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	4	42	50	4	160
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	5	36	53	6	104
sekt. pryw. poza rolnict.	7	35	50	8	233
prywatnym gosp. rolnym	2	34	61	3	62
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	0	23	63	14	54
301-500	3	35	55	8	108
501-900	9	35	46	10	190
901-1200	6	37	52	4	118
Powyżej 1200 zł	4	42	51	3	161
Ocena własnych war. mater.					
Złe	8	28	50	15	229
Średnie	5	33	50	12	465
Dobre	4	41	49	5	406
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	7	50	35	8	64
Raz w tygodniu	7	36	48	9	565
1-2 razy w miesiącu	4	31	52	13	164
Kilka razy w roku	4	29	56	11	211
W ogóle nie uczestniczy	5	33	49	12	97
Poglądy polityczne					
Lewica	3	29	65	3	126
Centrum	3	40	51	6	313
Prawica	9	41	47	2	367
Trudno powiedzieć	5	24	45	26	296

Tabela 3. Czy, biorąc pod uwagę dotychczasową działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego, uważa Pan(i), że jego prezydentura: 1 - przyczynia się do umocnienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej; 2 - przyczynia się do osłabienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej; 3 - nie ma większego wpływu na pozycję Polski na arenie międzynarodowej

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	38	27	15	1102
Płeć					
Mężczyźni	21	43	26	10	523
Kobiety	19	34	28	19	579
Wiek					
18-24 lata	17	42	27	14	161
25-34	15	44	28	12	201
35-44	15	38	33	14	157
45-54	19	39	29	13	205
55-64	23	39	26	11	177
65 lat i więcej	29	27	20	23	201
Miejsce zamieszkania					
Wieś	22	34	26	19	411
Miasto do 20 tys.	22	44	26	9	152
20-100 tys.	21	37	28	14	214
101-500 tys.	16	40	28	16	172
501 tys.i więcej mieszk.	15	44	32	9	154
Wykształcenie					
Podstawowe	23	30	23	24	290
Zasadnicze zawodowe	20	40	27	14	285
Średnie	20	38	30	11	372
Wyższe	14	48	31	7	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	11	43	37	9	84
Prac.umysł.niż.szczebla	21	46	24	10	103
Pracownicy fiz.- umysł.	9	47	34	10	99
Robotnicy wykwalifikowani	22	38	28	13	115
Robotnicy niewykwalifik.	22	32	28	18	60
Rolnicy	31	21	35	14	59
Pracujący na własny rach.	15	52	28	5	34
Bierni zawodowo					
Renciści	23	27	23	27	70
Emeryci	27	31	23	19	255
Uczniowie i studenci	14	51	21	14	91
Bezrobotni	13	41	28	18	72
Gospodynie domowe i inni	17	40	30	13	60
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	22	38	29	11	160
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	10	46	29	14	104
sekt. pryw. poza rolnict.	16	44	31	9	233
prywatnym gosp. rolnym	29	22	32	16	62
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	21	30	38	12	54
301-500	21	37	28	14	108
501-900	28	37	26	9	190
901-1200	15	44	29	13	118
Powyżej 1200 zł	20	42	32	6	161
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	34	28	20	229
Średnie	23	35	26	17	465
Dobre	17	45	29	10	407
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	30	25	29	16	64
Raz w tygodniu	23	33	27	16	565
1-2 razy w miesiącu	19	42	26	13	165
Kilka razy w roku	13	46	28	12	211
W ogóle nie uczestniczy	10	52	25	13	97
Poglądy polityczne					
Lewica	13	62	21	4	126
Centrum	14	41	37	8	313
Prawica	32	34	28	6	367
Trudno powiedzieć	13	29	20	37	296

Tabela 4. Czy, biorąc pod uwagę dotychczasową działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego, uważa Pan(i), że jego prezydentura: 1 - przyczynia się do rozwiązywania najważniejszych problemów społecznych w kraju; 2 - przyczynia się do narastania problemów społecznych w kraju; 3 - nie ma większego wpływu na skalę problemów społecznych w kraju

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	37	32	15	1102
Płeć					
Mężczyźni	17	38	36	9	523
Kobiety	15	35	29	21	579
Wiek					
18-24 lata	16	40	33	11	161
25-34	10	41	36	13	201
35-44	11	44	34	11	157
45-54	19	33	30	18	205
55-64	18	37	31	13	177
65 lat i więcej	20	26	30	24	201
Miejsce zamieszkania					
Wieś	18	29	34	19	411
Miasto do 20 tys.	19	39	30	11	152
20-100 tys.	17	39	29	15	214
101-500 tys.	12	41	34	14	172
501 tys.i więcej mieszk.	13	46	30	11	154
Wykształcenie					
Podstawowe	16	30	29	25	290
Zasadnicze zawodowe	18	36	31	16	285
Średnie	16	36	34	13	372
Wyższe	12	50	35	4	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	14	40	44	2	84
Prac.umysł.niż.szczebla	13	46	35	7	103
Pracownicy fiz.- umysł.	16	48	26	11	99
Robotnicy wykwalifikowani	20	32	32	15	115
Robotnicy niewykwalifik.	9	35	33	22	60
Rolnicy	22	21	35	22	59
Pracujący na własny rach.	17	39	38	5	34
Bierni zawodowo					
Renciści	16	28	25	31	70
Emeryci	19	30	30	21	255
Uczniowie i studenci	11	44	34	10	91
Bezrobotni	15	42	25	18	72
Gospodynie domowe i inni	12	37	37	14	60
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	17	39	33	10	160
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	10	48	30	11	104
sekt. pryw. poza rolnict.	15	39	35	11	233
prywatnym gosp. rolnym	21	24	34	21	62
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	21	34	33	12	54
301-500	17	36	32	16	108
501-900	21	32	31	17	190
901-1200	12	40	38	11	118
Powyżej 1200 zł	16	40	38	6	161
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	34	32	21	229
Średnie	20	32	31	18	465
Dobre	14	43	34	10	407
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	24	33	20	64
Raz w tygodniu	19	29	35	17	565
1-2 razy w miesiącu	16	42	31	11	165
Kilka razy w roku	11	47	27	15	211
W ogóle nie uczestniczy	8	52	27	13	97
Poglądy polityczne					
Lewica	6	54	34	6	126
Centrum	14	43	36	7	313
Prawica	25	35	34	7	367
Trudno powiedzieć	12	23	25	39	296

Tabela 5. Czy, biorąc pod uwagę dotychczasową działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego, uważa Pan(i), że jego prezydentura: 1 - przyczynia się do poprawy stosunków z Niemcami; 2 - przyczynia się do pogorszenia stosunków z Niemcami; 3 - nie ma większego wpływu na stosunki polsko-niemieckie

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	37	31	17	1102
Płeć					
Mężczyźni	16	42	32	11	523
Kobiety	14	32	30	24	579
Wiek					
18-24 lata	19	37	30	14	161
25-34	12	37	33	18	201
35-44	11	50	28	11	157
45-54	11	35	36	17	205
55-64	20	38	27	15	177
65 lat i więcej	17	25	30	28	201
Miejsce zamieszkania					
Wieś	16	32	28	23	411
Miasto do 20 tys.	18	34	35	13	152
20-100 tys.	14	40	28	18	214
101-500 tys.	13	39	32	17	172
501 tys.i więcej mieszk.	11	45	36	8	154
Wykształcenie					
Podstawowe	18	21	31	30	290
Zasadnicze zawodowe	15	38	30	18	285
Średnie	16	40	32	13	372
Wyższe	7	57	31	6	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	5	59	30	5	84
Prac.umysł.niż.szczebla	11	48	31	9	103
Pracownicy fiz.- umysł.	9	46	34	11	99
Robotnicy wykwalifikowani	11	39	33	17	115
Robotnicy niewykwalifik.	24	33	26	16	60
Rolnicy	17	24	42	18	59
Pracujący na własny rach.	7	49	35	10	34
Bierni zawodowo					
Renciści	18	24	19	38	70
Emeryci	19	29	30	23	255
Uczniowie i studenci	20	38	27	15	91
Bezrobotni	16	26	33	25	72
Gospodynie domowe i inni	15	32	35	18	60
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	11	45	33	12	160
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	9	45	36	10	104
sekt. pryw. poza rolnict.	12	46	29	13	233
prywatnym gosp. rolnym	16	23	43	18	62
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	15	16	45	24	54
301-500	20	35	25	19	108
501-900	21	31	30	18	190
901-1200	11	41	37	12	118
Powyżej 1200 zł	13	51	29	7	161
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	28	32	24	229
Średnie	15	33	31	21	465
Dobre	14	46	30	10	407
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	22	41	17	64
Raz w tygodniu	16	33	31	20	565
1-2 razy w miesiącu	14	42	31	13	165
Kilka razy w roku	12	46	25	17	211
W ogóle nie uczestniczy	10	40	32	17	97
Poglądy polityczne					
Lewica	8	59	23	10	126
Centrum	13	39	34	13	313
Prawica	21	36	36	8	367
Trudno powiedzieć	12	25	24	39	296

Tabela 6. Czy, biorąc pod uwagę dotychczasową działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego, uważa Pan(i), że jego prezydentura: 1 - przyczynia się do poprawy jakości życia politycznego w Polsce; 2 - przyczynia się do pogorszenia jakości życia politycznego w Polsce; 3 - nie ma większego wpływu na jakość życia politycznego w Polsce

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	41	28	16	1102
Płeć					
Mężczyźni	17	46	27	10	523
Kobiety	12	37	29	21	579
Wiek					
18-24 lata	17	42	26	15	161
25-34	10	47	30	13	201
35-44	14	47	27	12	157
45-54	13	37	34	16	205
55-64	19	45	23	13	177
65 lat i więcej	16	31	27	25	201
Miejsce zamieszkania					
Wieś	16	34	28	22	411
Miasto do 20 tys.	16	43	31	11	152
20-100 tys.	18	39	25	17	214
101-500 tys.	10	46	31	13	172
501 tys.i więcej mieszk.	9	57	26	8	154
Wykształcenie					
Podstawowe	15	33	25	27	290
Zasadnicze zawodowe	18	39	26	17	285
Średnie	14	42	31	12	372
Wyższe	6	60	30	4	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	7	65	26	2	84
Prac.umysł.niż.szczebla	7	51	35	6	103
Pracownicy fiz.- umysł.	15	48	27	10	99
Robotnicy wykwalifikowani	21	36	29	15	115
Robotnicy niewykwalifik.	20	36	26	18	60
Rolnicy	16	27	35	21	59
Pracujący na własny rach.	15	44	39	2	34
Bierni zawodowo					
Renciści	24	29	18	29	70
Emeryci	16	36	28	20	255
Uczniowie i studenci	14	45	25	16	91
Bezrobotni	7	41	23	29	72
Gospodynie domowe i inni	11	38	33	18	60
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	12	46	32	9	160
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	10	48	30	12	104
sekt. pryw. poza rolnict.	16	47	27	10	233
prywatnym gosp. rolnym	15	28	35	22	62
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	18	25	38	19	54
301-500	20	46	20	15	108
501-900	17	35	33	14	190
901-1200	13	44	30	13	118
Powyżej 1200 zł	13	51	29	7	161
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	38	26	23	229
Średnie	16	37	29	19	465
Dobre	14	49	28	9	407
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	19	36	27	17	64
Raz w tygodniu	16	34	33	17	565
1-2 razy w miesiącu	15	46	23	16	165
Kilka razy w roku	11	53	22	15	211
W ogóle nie uczestniczy	12	56	19	14	97
Poglądy polityczne					
Lewica	8	57	29	6	126
Centrum	12	45	30	12	313
Prawica	20	43	32	5	367
Trudno powiedzieć	13	28	20	39	296

Tabela 7. Czy, biorąc pod uwagę dotychczasową działalność prezydenta Lecha Kaczyńskiego, uważa Pan(i), że jego prezydentura: 1 - przyczynia się do poprawy stosunków z Rosją; 2 - przyczynia się do pogorszenia stosunków z Rosją; 3 - nie ma większego wpływu na stosunki polsko-rosyjskie

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	48	25	17	1102
Płeć					
Mężczyźni	10	55	26	9	523
Kobiety	10	41	25	25	579
Wiek					
18-24 lata	13	52	20	15	161
25-34	6	55	24	15	201
35-44	11	49	27	13	157
45-54	7	48	26	19	205
55-64	12	51	26	12	177
65 lat i więcej	14	32	27	27	201
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	43	25	21	411
Miasto do 20 tys.	14	47	21	18	152
20-100 tys.	11	51	23	15	214
101-500 tys.	9	48	25	18	172
501 tys.i więcej mieszk.	5	54	33	8	154
Wykształcenie					
Podstawowe	12	32	26	30	290
Zasadnicze zawodowe	12	50	22	16	285
Średnie	9	50	27	13	372
Wyższe	5	65	23	6	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	7	63	24	7	84
Prac.umysł.niż.szczebla	6	61	25	9	103
Pracownicy fiz.- umysł.	7	56	24	13	99
Robotnicy wykwalifikowani	13	51	23	13	115
Robotnicy niewykwalifik.	16	30	35	20	60
Rolnicy	7	44	32	17	59
Pracujący na własny rach.	10	52	34	5	34
Bierni zawodowo					
Renciści	7	33	26	34	70
Emeryci	15	38	25	22	255
Uczniowie i studenci	10	58	16	16	91
Bezrobotni	7	46	23	24	72
Gospodynie domowe i inni	7	48	26	19	60
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	7	58	26	9	160
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	7	51	31	11	104
sekt. pryw. poza rolnict.	10	52	23	14	233
prywatnym gosp. rolnym	7	45	33	16	62
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	8	47	26	19	54
301-500	15	42	26	17	108
501-900	15	44	24	17	190
901-1200	6	59	23	12	118
Powyżej 1200 zł	8	56	26	9	161
Ocena własnych war. mater.					
Złe	9	47	24	20	229
Średnie	10	42	27	20	465
Dobre	11	54	23	12	407
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	12	28	38	22	64
Raz w tygodniu	11	42	27	20	565
1-2 razy w miesiącu	9	56	20	14	165
Kilka razy w roku	8	57	22	13	211
W ogóle nie uczestniczy	8	56	21	15	97
Poglądy polityczne					
Lewica	4	63	25	8	126
Centrum	10	55	26	10	313
Prawica	15	46	31	8	367
Trudno powiedzieć	7	35	17	41	296

Tabela 8. Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński dobrze czy też źle reprezentuje Polskę za granicą?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	53	15	1101
Płeć				
Meżczyźni	33	55	11	523
Kobiety	31	52	18	579
Wiek				
18-24 lata	30	57	13	160
25-34	26	62	11	201
35-44	30	56	14	157
45-54	32	54	14	205
55-64	33	54	13	177
65 lat i więcej	40	38	22	201
Miejsce zamieszkania				
Wieś	33	49	18	411
Miasto do 20 tys.	34	49	17	152
20-100 tys.	35	52	14	214
101-500 tys.	29	57	14	171
501 tys. i więcej mieszk.	27	67	6	154
Wykształcenie				
Podstawowe	33	44	23	290
Zasadnicze zawodowe	33	54	13	285
Średnie	35	52	13	371
Wyższe	23	73	5	155
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	24	71	5	84
Prac.umysł.niż.szczebła	27	63	10	103
Pracownicy fiz.- umysł.	28	61	11	99
Robotnicy wykwalifikowani	35	53	12	115
Robotnicy niewykwalifik.	40	43	17	60
Rolnicy	37	51	12	59
Pracujący na własny rach.	27	59	14	34
Bierni zawodowo				
Renciści	45	30	26	70
Emeryci	37	45	18	255
Uczniowie i studenci	24	61	16	90
Bezrobotni	24	59	17	72
Gospodynie domowe i inni	28	54	18	60
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	31	57	12	160
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	21	70	9	104
sekt. pryw. poza rolnict.	33	55	12	233
prywatnym gosp. rolnym	37	52	11	62
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	33	55	11	54
301-500	37	49	14	108
501-900	43	42	15	190
901-1200	29	64	8	118
Powyżej 1200 zł	31	60	8	161
Ocena własnych war. mater.				
Źle	32	49	20	229
Średnie	36	48	17	465
Dobre	28	63	10	406
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	48	36	15	64
Raz w tygodniu	37	47	17	565
1-2 razy w miesiącu	31	58	11	164
Kilka razy w roku	21	67	13	211
W ogóle nie uczestniczy	21	66	13	97
Poglądy polityczne				
Lewica	23	72	6	126
Centrum	29	62	9	313
Prawica	44	47	8	367
Trudno powiedzieć	25	43	32	296

Tabela 9. Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Lech Kaczyński, sprawując swój urząd, przy podejmowaniu decyzji: 1 - kieruje się przede wszystkim interesami kraju; 2 - kieruje się przede wszystkim interesami sił politycznych, z których się wywodzi

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	61	18	1102
Płeć				
Mężczyźni	22	64	13	523
Kobiety	19	58	22	579
Wiek				
18-24 lata	19	65	15	161
25-34	16	69	15	201
35-44	18	63	19	157
45-54	21	60	19	205
55-64	22	64	14	177
65 lat i więcej	26	48	26	201
Miejsce zamieszkania				
Wieś	22	54	24	411
Miasto do 20 tys.	21	63	16	152
20-100 tys.	22	60	19	214
101-500 tys.	16	69	15	172
501 tys.i więcej mieszk.	20	72	8	154
Wykształcenie				
Podstawowe	19	54	27	290
Zasadnicze zawodowe	22	61	17	285
Średnie	23	60	17	372
Wyższe	16	78	5	155
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	15	78	7	84
Prac.umysł.niż.szczebła	16	73	11	103
Pracownicy fiz.- umysł.	16	68	16	99
Robotnicy wykwalifikowani	24	55	21	115
Robotnicy niewykwalifik.	31	53	15	60
Rolnicy	21	64	15	59
Pracujący na własny rach.	18	74	7	34
Bierni zawodowo				
Renciści	27	39	34	70
Emeryci	26	54	21	255
Uczniowie i studenci	17	64	19	91
Bezrobotni	10	68	22	72
Gospodynie domowe i inni	19	62	20	60
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	20	68	12	160
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	13	70	17	104
sekt. pryw. poza rolnict.	21	64	15	233
prywatnym gosp. rolnym	24	65	12	62
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	22	57	21	54
301-500	25	62	13	108
501-900	24	52	24	190
901-1200	16	73	11	118
Powyżej 1200 zł	23	69	8	161
Ocena własnych war. mater.				
Złe	19	56	24	229
Średnie	23	56	21	465
Dobre	19	69	12	407
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	30	45	25	64
Raz w tygodniu	24	57	18	565
1-2 razy w miesiącu	16	66	17	165
Kilka razy w roku	16	68	16	211
W ogóle nie uczestniczy	12	69	19	97
Poglądy polityczne				
Lewica	9	85	6	126
Centrum	21	67	12	313
Prawica	29	61	10	367
Trudno powiedzieć	15	46	39	296